

Encyklopedia Solidarności

<https://encysol.pl/es/encyklopedia/hasla-rzeczowe/42754,Osrodek-Odosobnienia-w-Jastrzebiu-Zdroju-Szerokiej.html>
19.05.2024, 05:26

Ośrodek Odosobnienia w Jastrzębiu-Zdroju Szerokiej

Hasło wydrukowane w **Tom V**

Ośrodek Odosobnienia w Jastrzębiu-Zdroju Szerokiej, ośrodek odosobnienia dla internowanych mężczyzn, funkcjonował 13 XII 1981–23 III 1982 w Zakładzie Karnym w Jastrzębiu-Zdroju Szerokiej. Łącznie przebywało w nim 536 mężczyzn, jednocześnie na ogół 200-300 osób (13 XII 1981 – 212, 31 XII – 280, 31 I 1982 – 253, 28 II – 220, 23 III – 206), najwięcej 9 I 1982 – 332 osoby (221 z woj. katowickiego, 105 z woj. bielskiego, 6 z woj. częstochowskiego). Wśród przetrzymywanych byli m.in. członkowie KK, Zarządu Regionu „S” i KZ z Regionów: Śląsko-Dąbrowskiego, Podbeskidzie, Częstochowa, studenci z NZS z uczelni górnośląskich, członkowie ZR Rolników Indywidualnych Regionu Podbeskidzie, KPN, Ogólnopolskiego Komitetu Założycielskiego Związku Zawodowego Funkcjonariuszy MO.

Ośrodek mieścił się w trzech parterowych barakach, w pierwszym przetrzymywani byli głównie działacze z Regionu Podbeskidzie „S”, w drugim i trzecim – z Regionu Śląsko-Dąbrowskiego „S” i Regionu Częstochowa „S”. Cele 8-osobowe (faktycznie kilku lub kilkunastoosobowe), z piętrowymi łózkami, bardzo słabo lub czasowo w ogóle nieogrzewane, zagrzybione, sanitariaty poza celami. Z powodu zamarzania i pęknięcia rur oraz awarii kotła zdarzały się kilkudniowe braki wody, sople w celach. II 1982 wylało się szambo na korytarz w trzecim baraku. Internowani z powodu niskiej temperatury otrzymali po dodatkowym kocu, czasami spali w zimowej odzieży. III 1982, po ustąpieniu mrozów, w celach pojawiło się bardzo dużo pluskiew. Przetrzymywani wywalczyli przywilej otwarcia cel w obrębie pawilonów (cele zamykano początkowo w dwóch pawilonach, w trzecim były w drzwiach zwykle zamki). Przysługiwał godzinny spacer dziennie, na niedużym placu koło pierwszego baraku i obozowego punktu sanitarnego i ambulatorium

(zatrudnionych 3 lekarzy). Z łaźni i pralni mogli korzystać raz w tygodniu. Wyżywienie, szczególnie w pierwszym okresie, słabe (internowani skarżyli się np. na śmierdzące podroby mięsne) i tzw. beton, gęstą papkę na bazie grochu, w III 1982 sytuacja się nieco polepszyła.

Na terenie obozu przebywali funkcjonariusze SB, do 23 III 1982 przeprowadzono 370 rozmów z internowanymi.

21 I 1982 ośrodek odwiedził ordynariusz katowicki bp. Herbert Bednorz i ks. Antoni Łatko, proboszcz z Szerokiej, kapelan więźniów i internowanych. Wskutek interwencji duchownych po kilku dniach przydzielono celę, w której zorganizowano prowizoryczną kaplicę (msze raz w tygodniu odprawiali ks. A. Łatko i ks. Piotr Płonka, wikary w parafii NMP Matki Kościoła w Jastrzębiu Zdroju, tzw. Kościele „Na górcę”. 22 I 1982 wizyta delegacji PCK Zarządu Wojewódzkiego w Katowicach, internowani otrzymali po raz pierwszy paczki z MCK, najpierw ze środkami czystości, w nast. dniach z żywnością. 12 III 1982 ośrodek wraz z 6 księżmi odwiedził kard. Franciszek Macharski. 13 III 1982 internowanych z upoważnienia Prymasowskiego Komitetu Pomocy Internowanym i sekretarza Episkopatu Polski odwiedzili prof. Romuald Kukołowicz i ks. Józef Śliwiński oraz ks. A. Łatko. Ośrodek trzykrotnie (20 I, 10 II, 12 III 1982) kontrolowali sędzia penitencjarny Sądu Wojewódzkiego w Katowicach i wiceprokurator Prokuratury Wojewódzkiej w Katowicach.

W miesięcznicie wprowadzenia stanu wojennego w oknach palono świece. Regularnie odbywały się wykłady, chóralne śpiewy, spisywano śpiewniki. Wśród internowanych działały grupy samokształceniowe (głównie języków obcych), dyskusyjne, modlitewne. Funkcjonowała konspiracyjna „poczta obozowa”, wyrabiano pieczątki, kasowniki, znaczki, karty i koperty okolicznościowe z symbolami „S” i hasłami antysystemowymi. Redagowano biuletyn obozowy z informacjami pochodzącymi m.in z nasłuchu przemyconego do obozu i ukrytego radiodbiornika. 17 II 1982 odbył się na korytarzu baraku apel z okazji rocznicy rejestracji NZS. Kilka rewizji w celach (m.in. 26 II 1982, 2/3 III 1982).

19 II 1982 pierwsza większa akcja zwolnień. Z 40

opuszczających ośrodek osób, część przetransportowano do Ośrodka Odosobnienia w Kokotku k. Tarnowskich Gór. 23 III 1982 ponad 200 internowanych przetransportowano do Ośrodków Odosobnienia, m.in. w Uhercach.

Tomasz Kurpierz, Jarosław Neja

Tomasz Kurpierz, Jarosław Neja

[Region Podbeskidzie](#), [Region Śląsko-Dąbrowski](#)

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

[Zgłoś błąd](#)